

**MOBİLYA VE DEKORASYON ENDÜSTRİSİNDE EĞİTİM
GÖREN ÇIRAKLARIN MESLEKİ EĞİTİM ALT YAPISINA
İLİŞKİN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

Şevket ALP

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
MOBİLYA VE DEKORASYON EĞİTİMİ**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ŞUBAT 2010
ANKARA**

Kabul ve Onay Sayfası

Şevket ALP tarafından hazırlanan Mobilya ve Dekorasyon Endüstrisinde Eğitim Gören Çırakların Mesleki Eğitim Alt Yapısına İlişkin Sorunları ve Çözüm Önerileri adlı tezin Yüksek Lisans tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Hasan EFE.....

Tez Danışmanı

Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi

Bu çalışma, jürimiz tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Mustafa ALTINOK.....

Jüri Başkanı

Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi

Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan EFE

Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi

Gazi Üniversitesi

Doç. Dr Ali KASAL

Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi

Muğla Üniversitesi

08/02/2010

Bu tez ile G. Ü. Fen bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu Yüksek Lisans derecesini onamıştır.

Prof. Dr. Bilal TOKLU

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLİDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Şevket ALP

**MOBİLYA VE DEKORASYON ENDÜSTRİSİNDE EĞİTİM GÖREN
ÇIRAKLARIN MESLEKİ EĞİTİM ALT YAPISINA İLİŞKİN SORUNLAR
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Şevket ALP

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Ocak 2010

ÖZET

Anket uygulama yöntemine dayanan bu çalışmada, mobilya ve dekorasyon endüstrisinde ve mesleki eğitim merkezlerinde eğitim gören çırak, kalfa ve ustaların eğitim ve öğretim sırasında karşılaştıkları güçlüklerin tespiti, eğitim programlarındaki ders saatlerinin sayısı, süresi ve içeriğinin yeterli olup olmadığı, merkezlerin eğitim öğretim, yönetim, donatım durumları ile yeni teknolojileri kullanıp kullanmadıkları, iş yerleri ile merkezler arasındaki sorunlar, günümüzde yaygın olarak kullanılan bilişim sistem ve uygulamalarına ne kadar aşina oldukları ve belirtilmek istedikleri diğer konuların açığa çıkarılması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Çalışmada mevcut veriler; 14 ilde (Adana, Ankara, Burdur, Bursa, Çanakkale, İstanbul, Mardin, Nevşehir, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Zonguldak, Iğdır ve Kilis) mesleki eğitim merkezlerine (MEM) devam eden 120 çırak, 125 kalfa ve 54'ü usta olmak üzere toplam 302 kişiye uygulanan 29 soruluk anket yardımıyla elde edilmiş olup, bu merkezlerden bazılarında alt yapı inceleme ziyaretleri de yapılmıştır.

Anketlerin değerlendirilmesinde örneklem yöntemi kullanılmış olup bilgiler SPSS programı yararlanılarak girilmiş ve tablolardaki değerler elde edilmiş olup, yorumlar bu tablolardan çıkan neticelere göre yapılmıştır.

Değerlendirme sonucunda bazı öneriler belirlenmiştir, bunlardan bir kısmı; beden eğitimi dersi ile sosyal faaliyetlerin, daha fazla bilgisayar dersi ve tasarım dersinin olması, her sınıfta projeksiyonun bulunması, haftalık ders yükünün artması, kılık kıyafetin serbest olması, teneffüslerin süresinin uzatılması (10 dakika olsun), eğitim süresinin iki gün 6 şar saat olması, okulda ileri teknoloji ekipmanlarının olması, mezun olduğunda meslek lisesi diploması verilmesi, aylıkların işe göre değişmesi, akşamları mobilya tasarımı konusunda eğitim verilmesi, eğitimin pazar günleri olmaması, bazı iş yerlerinin 6 gün işte çalıştırmaması, merkezde rehber öğretmen ve güvenlik önlemlerinin olmasıdır.

Anket çözümlmeleri ve incelemeler sonucunda, Türkiye’deki çıraklık eğitimi sisteminin tüm unsurları ile yeniden değerlendirilmesi yararlı olacaktır.

Bilim Kodu : 711
Anahtar Kelimeler : Çıraklık, mobilya ve dekorasyon, problemler ve çözüm önerileri.
Sayfa Adedi : 58
Tez Yöneticisi : Prof. Dr. Hasan EFE

**TO IDENTIFY PROBLEMS AND SOLUTIONS OF APPRENTICESHIP
BASIC TRAINING IN THE FURNITURE AND DESIGN INDUSTRY**

(M. Sc. Thesis)

Şevket ALP

GAZI UNIVERSITY

INSTITUT OF SCIENCE AND TECNOLOGY

January 2010

ABSTRACT

Based on the method of implementing a questionnaire, this study aims to reveal the present conditions and develop suggestions for solution on the issues of identification of obstacles faced by the apprentices, journeyman and master during their training in the furniture and decoration industry and vocational training centers; whether the total number hours, total duration and content of the classes in training programme are sufficient or not; whether the training centers are equipped with up to date technologies with contemporary constitutions of training methodology, management and equipment; problems between the enterprises and the centers; the extend to which the centers are familiar with the IT systems and relevant applications that have been used widely; and other issues worth mentioning.

Within the study the existing data were collected through usage of a questionnaire including 29 questions answered by a total of 302 people including 120 apprentices, 125 foreman and 54 skilled workman who were participating vocational training centers (VTC) in 14 cities (Adana, Ankara, Burdur, Bursa, Çanakkale, İstanbul, Mardin, Nevşehir, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Zonguldak, Iğdır ve Kilis) while some infrastructure visits had also been paid to some of these centers.

To analyse the data collected, sampling method was used while the data were processed through SPSS program with the final analysis as presented in the

tables were achieved, and that the interpretation of the data were made on the basis of the analysis results.

The following represents some of the suggestion derived as a result of the analysis made: 1.) Increasing the number of hours allocated to physical education, social activities, computer sciences and design, 2.) Provision of a projection to each class, 3.) Increasing the weekly curriculum, 4.) Introduction of exemption from compulsory clothing regulation during the training sessions, 5.) Extending the duration of breaks (to 10 minutes), 6.) Reorganising training duration as 6 hours on two days, 7.) Furnishing schools with modern technological equipment, 8.) provision of vocational high school diploma upon graduation, 9.) Classification of monthly payments in accordance with the job, 10.) Provision of training on furniture design in night sessions, 11.) Scheduling training sessions except for Sundays, 12.) Stopping some enterprises to schedule for 6 working days a week, 13.) Provision of student advisor and security staff at the centers.

In line with the analysis of the data and interpretation of the results, it is considered beneficial to re-examine all aspects of vocational apprenticeship training system in Turkey.

Science Code	: 711
Key Words	: Apprenticeship, furniture and design industry, problems and solutions
Page Number	: 58
Adviser	: Prof. Dr. Hasan EFE

TEŞEKKÜR

Çalışmalarım boyunca değerli yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren danışmanım Prof. Dr. Hasan EFE'ye (Gazi Üniversitesi), tecrübelerinden faydalandığım Prof. Dr. İhsan ALP'e (Gazi Üniversitesi), Prof. Dr. Mustafa ALTINOK'a, Doç. Dr. Ali KASAL'a (Muğla Üniversitesi) ve Araştırma Görevlisi Ertan ÖZEN 'e (Muğla Üniversitesi) teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
TEŞEKKÜR.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
ÇİZELGELERİN LİSTESİ.....	xii
RESİMLERİN LİSTESİ.....	xv
KISALTMALAR.....	xvi
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. Mesleki Eğitim ve Çıraklık Eğitimi.....	3
2.1.1. Mesleki eğitim.....	3
2.1.2. Mesleki eğitimin kalkınmadaki rolü	4
2.1.3. Çıraklık eğitimin tarihi gelişimi	8
2.1.4. Çıralık ve yaygın eğitimin vizyonu	9
2.1.5. Çıralık ve yaygın eğitimin misyonu	9
2.1.6. Mesleki eğitim merkezleri (MEM).....	9
2.1.7. Aday çırak ve çırakların eğitimi	9
2.1.8. Çıraklık eğitimi.....	10
2.1.9. Kalfalık eğitimi	11
2.1.10. Usta öğreticilik eğitimi.....	11
3. LİTARATÜR ÖZETİ	13
3.1. Bazı Ülkelerde Çıraklık Eğitimi	13

	Sayfa
3.2. Yunanistan	13
3.3. İspanya	14
3.4. İsviçre.....	14
3.5. Almanya	15
3.6. Ülkemizde Çıraklık Eğitimi Konusunda Yapılan Çalışma.....	15
4. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ.....	16
4.1. Anketlerin Hazırlanması ve Uygulanması.....	16
4.2. Korelasyon Analizi	16
5. ARAŞTIRMA BULGULARI.....	18
5.1. Deneklerin Sayısal Özellikleri.....	18
5.2. Mesleki Eğitim Merkezleri ile İlgili Bulgular.....	22
5.3. İşyerleri ile İlgili Bulgular	29
5.4. Belirtilen Diğer Konular.....	35
5.4.1. Sigorta emekliliğe sayılsın önerisi	35
5.4.2. Eğitim ile ilgili öneriler	35
5.4.3. Güvenlik ile ilgili öneri.....	36
5.1.4. Sosyal faaliyetler ile ilgili öneriler.....	36
6. KORELASYON ANALİZİ.....	37
6.1. Aritmetik Ortalamalara Göre Değerlendirme.....	37
6.2. Korelasyon Analizi.....	38
7. SONUÇ VE ÖNERİLER	39
KAYNAKLAR.....	44

	Sayfa
EKLER.....	45
EK- 1. Anket formu	46
ÖZGEÇMİŞ.....	49

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 5.1. Deneklerin şehirlere göre dağılımı.....	18
Çizelge 5.2. Deneklerin cinsiyetlerine göre dağılımı.....	18
Çizelge 5.3. Deneklerin yaşlarına göre dağılımı	19
Çizelge 5.4. Deneklerin çalıştığı yerdeki kıdem durumuna göre dağılımı	20
Çizelge 5.5. Deneklerin merkezde öğrenim görme sebebine göre dağılımı	20
Çizelge 5.6. Deneklerin en son mezun oldukları eğitim kurumuna göre dağılımı	21
Çizelge 5.7. Deneklerin çalışmakta oldukları meslek dallarına göre dağılımı.....	21
Çizelge 5.8. Deneklerin yaş gruplarına göre mesleki eğitim merkezine devam etme nedenlerinin karşılaştırılması	22
Çizelge 5.9. Deneklerin yaş gruplarına göre meslek alanı adını tercihlerinin karşılaştırılması.....	23
Çizelge 5.10. Deneklerin merkezde verilen teorik bilgiler yeterlidir sorusuna verdikleri yüzdeler ve değerlendirme	24
Çizelge 5.11. Deneklerin merkezde verilen pratik bilgiler yeterlidir sorusuna verdikleri yüzdeler	24
Çizelge 5.12. Deneklerin merkezde verilen mesleki teorik eğitimin süresi kısa olduğu sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	25
Çizelge 5.13. Deneklerin merkezin teknolojik yenilikleri kazandırmakta yeterli sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	25
Çizelge 5.14. Deneklerin merkezin teknik donanım bakımından yeterlidir sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	26
Çizelge 5.15. Deneklerin merkezde eğitim verenlerin bilgileri yeterlidir sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	26
Çizelge 5.16. Deneklerin merkezde verilen bilgiler günceldir sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	27

Çizelge	Sayfa
Çizelge 5.17. Deneklerin merkezdeki eğitimlerinde işçi sağlığı ve güvenliği konuları yeterince anlatılıyor sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	27
Çizelge 5.18. Deneklerin merkezdeki eğitimin meslek için gerekli yeterlilikleri kazandıracak içeriğe sahiptir sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi	28
Çizelge 5.19. Deneklerin İş yerimde eğitim sınıfı/ birimi vardır sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi	29
Çizelge 5.20. Deneklerin iş yerinde uygulama imkanı yeterlidir sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi	29
Çizelge 5.21. Deneklerin merkezde almış olduğu eğitimin işletmedeki çalışmalarına yardımcı oluyor sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	30
Çizelge 5.22. Deneklerin iş yerindeki beceri eğitiminde çalışmaların düzenli olarak kontrol ediliyor sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	30
Çizelge 5.23. Deneklerin merkez-çırak-işletme işbirliği sağlanmaktadır sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	31
Çizelge 5.24. Deneklerin çıraklık eğitiminde yapılan ölçme ve değerlendirme yeteridir sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	31
Çizelge 5.25. Deneklerin almış olduğu eğitimin iş bulmalarını kolaylaştıracağını düşünüyorum sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi	32
Çizelge 5.26. Deneklerin aldığı eğitimin meslekte ilerlemesini sağlayacaktır sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	32
Çizelge 5.27. Deneklerin aldığı eğitimin ileride iş kurma olanağını sağlayacaktır sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	33
Çizelge 5.28. Deneklerin merkezde ve iş yerinde bilgisayar kullanmaktayım sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	33
Çizelge 5.29. Deneklerin çıraklık ücreti yeterlidir sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	34

Çizelge	Sayfa
Çizelge 5.30. Ankette yer almayan, ancak deneklerin eğitimindeki sorunlar ve çözüm önerileri konusunda belirttikleri dört gruptaki dağılım.....	35
Çizelge 6.1. Sorulara verilen yanıtların değerlendirilmesi.....	37
Çizelge 6.2. Korelasyon matrisi analiz çizelgesi.....	38

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim	Sayfa
Resim 2.1. Oyma atölyesinde çalışan çıraklar.....	10
Resim 2.2. Bir mobilya atölyesinde çalışmalar.....	11

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılan bazı kısaltmalar açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar

AB

MEB

MEM

Açıklamalar

Avrupa Birliği

Millî Eğitim Bakanlığı

Mesleki Eğitim Merkezi

1. GİRİŞ

Teknolojik alandaki ilerlemelerin gerektirdiği nitelikli işgücü ihtiyacının giderek arttığı bilinmektedir. Bu nedenle örgün eğitime paralel olarak, eğitimden beklenen sürekliliği ve işlevi sağlayacak, istihdam sorunu olmayan çıraklık eğitim sisteminin önemi artmaktadır. Mobilya ve dekorasyon endüstrisinde eğitim gören çırakların mesleki eğitim alt yapısında herhangi bir sorun olup olmadığı bir araştırmaya değerdir. Bu konuda bilimsel bir araştırma yapılabilir, sorunlar tespit edilerek çözüm önerileri geliştirilebilir. Ülkemizde çıraklık eğitimi çok eski yıllara dayanmakta olup, Ahilik sisteminden günümüze kadar devam etmiş olan çıraklık eğitimi alt yapısının incelenerek bazı sonuçlarının elde edilmesi, çıraklık eğitimi ile ilgilenmekte olan birimlere yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Türkiye'nin çıraklık eğitimi sisteminde çeşitli problemler bulunmaktadır, çıraklık eğitime gelenler diğer genel liselerden ve örgün mesleki eğitimin genellikle ara sınıflarından ayrılmış veya maddi ve manevi sebeplerden okuyamamış gençlerin tercih ettiği bir sistemdir. Bu merkezlerin yönetiminden sorumlu birimler ile merkezlerde çalışan öğretmen ve yöneticiler çıraklık eğitimi mevzuat ve uygulamaları ile ilgili çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Hazırlanan test soruları ile bu tez çalışmasında çırak, kalfa ve ustaların önemli problemlerinin tespitine çalışılmıştır.

Hipotez olarak, mobilya ve dekorasyon endüstrisinde eğitim gören çırakların mesleki eğitim alt yapısına ilişkin sorunları tespit edilebilir ve çözüm önerileri geliştirilebilir.

Anket uygulama yöntemine dayanan bu çalışmada, mobilya ve dekorasyon endüstrisinde ve mesleki eğitim merkezlerinde eğitim gören çırak, kalfa ve ustaların eğitim ve öğretim sırasında karşılaştıkları güçlüklerin tespiti, eğitim programlarındaki ders saatlerinin sayısı, süresi ve içeriğinin yeterli olup olmadığı, merkezlerin eğitim öğretim, yönetim, donatım durumları ile yeni teknolojileri kullanıp kullanmadıkları, iş yerleri ile merkezler arasındaki sorunlar, günümüzde yaygın olarak kullanılan bilişim sistem ve uygulamalarına ne kadar aşina oldukları

ve belirtmek istedikleri diğer konuların açığa çıkarılması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Bu araştırma Adana, Ankara, Burdur, Bursa, Çanakkale, İstanbul, Mardin, Nevşehir, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Zonguldak, Iğdır ve Kilis illerinde mesleki eğitim merkezlerindeki çırak, kalfa ve ustaların mesleki eğitim merkezlerindeki haftada bir günlük eğitim ile işletmelerdeki beş günlük eğitimi kapsamaktadır.

Ankette belirtilen konular mesleki eğitim merkezi, işletme ve çırak öğrencilerin kişisel bilgileri konularından tespit edilmiş olup, bilgiler SPSS programı yararlanılarak girilmiş ve çizelgelerdeki değerler elde edilmiştir. Yorumlar bu çizelgelerden çıkan sayısal değerlere göre yapılmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Mesleki Eğitim ve Çıraklık Eğitimi

2.1.1. Mesleki eğitim

Mesleki ve teknik eğitim; toplumsal hayatın her alanında ihtiyaç duyulan mesleklerde istihdam edilecek nitelikli işgücünün yetiştirilmesi amacıyla gerekli bilgi ve becerilerin sistemli olarak verildiği eğitim türüdür [1].

Bu eğitimin amacı, toplumun hedefleri ve iş dünyasının talepleri doğrultusunda, bireylere belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri, davranış ve uygulama yeterliliklerinin kazandırılmasıdır [1].

Mesleki ve teknik eğitim; toplum ve bireylerin gerekli ihtiyaçlarını karşılamak üzere belirli bir meslek alanına ilişkin bilgi, beceri ve davranış kazandıran, bireyin yeteneklerini geliştirerek, toplumda sosyal ve ekonomik yönden güçlü olmasını sağlayan bir süreçtir [1].

Bireylerin endüstri, tarım, ticaret ve diğer hizmet alanlarına bir meslek sahibi olarak hazırlanmasını, meslek içinde geliştirilmesini, meslek değiştirmeleri için örgün, yaygın ve çıraklık eğitiminde uygulanacak ilkelerin bir sistem bütünlüğü içinde belirlenmesini hedefler [1].

Mesleki ve teknik eğitim; ilköğretimi tamamlamış olan gençlerin belli bir meslek alanında yetişmelerini sağlamak amacıyla düzenlenmiş örgün ve yaygın mesleki eğitim ile çıraklık eğitimi faaliyetlerini içerir.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğrencilere, ortaöğretim düzeyinde asgari ortak genel kültür vermek, toplum sorunlarına duyarlı olmak, yurdun ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunma bilincini ve gücünü kazandırmak amacıyla yönelik olarak ortak genel kültür dersleri ile birlikte alanlarına yönelik teorik ve uygulamalı meslek dersleri okutulmaktadır [2].

2.1.2. Mesleki eğitimin kalkınmadaki rolü

Genel olarak bir ülkenin gelişimini etkileyen en önemli faktörler doğal kaynaklar ve insan gücüdür. Bu faktörlere yönetim, sermaye ve girişim de ilâve edilebilir. İnsan gücü ve doğal kaynaklardan gereği gibi yararlanarak yüksek düzeyde üretim sağlamak bir ülkenin gelişimi için elzemdir. Bu da ancak mesleki eğitim ile mümkündür. Esasen doğal kaynaklardan en iyi şekilde yararlanmak da insan gücünün bu konuda yetiştirilmesine bağlıdır [2].

Genel anlamda sanayinin ve iş alanlarının ara eleman ihtiyacını karşılama amacına yönelik mesleki ve teknik eğitim, hızla değişen teknolojik bilgi, üretim yöntemleri ve iş hayatındaki gelişmelerle dinamik bir yapı sergilemektedir [2].

Ülkelerin ekonomik gelişmişlik düzeylerini belirleyen en önemli faktörlerden biri de mesleki eğitimidir. Bireylerin mesleki eğitim seviyeleri yükseldikçe nitelikli işgücü dar boğazı aşılmakta, bilimsel ve teknolojik gelişmeler hız kazanmaktadır. Emegın verimliliğinin artması sonucu olarak ulusal gelir düzeyi hızla artmaktadır. Mesleki eğitime yapılan harcamalar uzun dönemde, bir yatırım harcaması olarak yarattığı artı değer nedeniyle ekonomik kalkınmayı hızlandırmaktadır. Kalkınma kavramı ekonomik, toplumsal, siyasal, kültürel ve eğitsel içeriklidir. Mesleki eğitimin en önemli faydası kişilerin gelir düzeyini yükseltmesidir. Çünkü mesleki eğitim bireylere emek piyasasında katma değeri daha yüksek iş bulma olasılığı sağlamaktadır [2].

Günümüzde mesleki eğitim ekonomik, toplumsal ve kültürel kalkınmayı hızlandıran en önemli faktör olduğu bilinmektedir. Ekonomik verimliliğın ve rekabetin artırılması nitelikli işgücü ile mümkündür. Mesleki eğitim okul ve kurumlarında çağdaş teknolojiye uygun bilgi ve beceriler ile donatılan bireyler, iktisadi kalkınmanın gerektirdiğı nitelikli işgücünü oluşturarak üretim düzeyinin artmasını ve ekonominin hızla kalkınmasını sağlamaktadır. Bir ulusun zengin ve güçlü olması ve halkın yaşam standardının yükselmesi, o ülkenin tüccarlarının, çiftçilerinin ve sanayicilerinin iyi bir mesleki eğitim görmeleri ile mümkündür [2].

Ülkelerin kalkınmışlık düzeyleri ile nüfusun mesleki eğitim düzeyi arasında doğru orantı vardır. Yüksek verimlilik oranlarına sahip ülkelerin mesleki eğitim ve öğretimde de yüksek standartlara ulaştıkları görülmektedir. Türkiye'nin gelişmesi, sanayi ve hizmet sektörlerinin gelişmesine bu sektörlerin gelişmesi ise mesleki ve teknik eğitimin gelişmesine bağlı bulunmaktadır [2].

Günümüzde gelişmiş ülkelerinde mesleki ve teknik eğitimin önemi anlaşılmıştır. Avrupa ülkelerinde eğitim, arz-talep dengesine göre planlanmaktadır. Bu ülkelerde yaşayanların % 70 gibi büyük bir çoğunluğu mesleki ve teknik eğitimi tercih etmektedirler. Çünkü, ara insan gücüne olan ihtiyaç, sanayi ve hizmet sektörlerinde her geçen gün artmaktadır. Bu nedenle; ilgili sektörlerinden oluşan iş dünyası ile eğitim kurumlarının arz-talep ilişkisi içinde olması gerekmektedir. Gelişmiş ülkelerin mesleki ve teknik eğitimde ileri ülkeler olması veya mesleki ve teknik eğitimde ileri ülkelerin gelişmiş ülkeler olması, tesadüf değildir [2].

Ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile uygulanan eğitim politikaları arasında doğrudan ilişki bulunmaktadır. Türkiye'de mesleki ve teknik eğitimin, eğitim sistemindeki payı henüz % 30 civarındadır. Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi bu oranın hızla yükseltilmesi gerekmektedir [2].

Türkiye, AB sürecinde 10 yıllık perspektif içinde ekonomide güçlü ve yapısal bir dönüşümü gerçekleştirmek zorundadır. Bu dönüşümün temelinde de “verimlilik” ve “katma değeri yüksek mal ve hizmet üretmek” ve “ihraç etmek” yatmaktadır. Bu hedefe ulaşabilmenin en önemli yollarından biri mesleki eğitim yoluyla vasıflı iş gücü yetiştirilmesinden geçmektedir [2].

Eğitim yöneticilerinin, öğretmenlerin ve öğrencilerin gelişen teknolojiyi tanımaları ve kullanmaları, bilgi ve teknoloji toplumuna geçiş sürecinin hızlandırılması bakımından büyük önem taşımaktadır. Gelecek yıllarda bilgi toplumlarında insan kaynağının en önemli becerisi "bilgiyi yönetmek" olacaktır. Bu amaçla eğitim yöneticilerinin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve eğitim sistemiyle doğrudan veya

dolaylı bir şekilde ilişkisi olanların bilgiye ulaşmaları ve bunları hayatın çeşitli alanlarında kullanabilmeleri zaruret haline gelmiştir [2].

Üretim sektörlerini dünya piyasalarında rekabet gücü olan bir konuma ulaştırmak ve bu gücü devamlı kılmak için ihtiyaç duyduğu iş gücünü yetiştirerek sektörde çalışanları eğitmek ve uluslararası standartlarda üretim yapmasını sağlamak üzere araştırma-geliştirme, kalite kontrol ve danışmanlık çalışmalarını yapmak amacıyla çeşitli projeler uygulamaya konulmakta ve bu konuda uluslar arası kuruluşlar kredi sağlamaktadır [2].

Türkiye’de mesleki ve teknik eğitimin niteliğini artırmak, geliştirmek, mesleki ve teknik eğitim veren orta ve yüksek öğretim seviyesindeki okul ve kurumlarda hâlen öğrenim gören öğrenci ve kursiyerlerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda edindikleri mesleki bilgi ve becerilerini kullanarak girişimcilik, bilimsel düşünme, yaratıcı zeka, rekabet bilinciyle araştırmaya yöneltilmesini teşvik etmek, en önemli amaç olmalıdır [2].

Eğitim kalitesini doğrudan etkileyen fizikî alt yapı, donanım, eğitim programı ve öğretmen açısından mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarının yeterli düzeye getirilebilmesi için finansman olanaklarının geliştirilmesi ve bina, tesis, araç-gereç, makine teçhizat, zaman, para, insan gücü gibi mevcut kaynakların. etkin ve verimli kullanılması ile eğitim ekonomisinin en az kaynak kullanarak en çok yarar sağlama ilkesinin hayata geçirilmesi sağlanmalıdır [2].

Bu çerçevede 2007-2013 dönemini kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planı, "istikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen ve AB’ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye" vizyonu ile hazırlanmıştır. Bu Planı Stratejisine uygun olarak, eğitim sisteminin geliştirilmesi amacıyla izlenecek stratejiler belirlenmiştir [3].

Buna göre; toplumsal gelişmenin sağlanması amacıyla; düşünme, algılama ve sorun çözme yeteneği gelişmiş, Atatürk ilkelerine bağlı, demokratik, özgürlükçü, millî ve

manevî değerleri özümsemiş, yeni fikirlere açık, kişisel sorumluluk duygusuna sahip ve çağdaş uygarlığa katkıda bulunabilen, bilim ve teknoloji üretimine yatkın ve beceri düzeyi yüksek, üretken ve yaratıcı bilgi çağı insanı yetiştirilecektir [3].

Eğitim sistemi, insan kaynaklarının geliştirilmesini desteklemek üzere, yaşam boyu eğitim yaklaşımıyla ve bütüncül olarak ele alınacak; sistemin etkinliği, erişilebilirliği ve fırsat eşitliğine dayalı yapısı güçlendirilecektir [3].

Mesleki ve teknik eğitimin yaygınlaştırılmasında merkezi idarenin yanı sıra mahallî idareler, gönüllü kuruluşlar ve özel sektörün katkısı arttırılacaktır [3].

Mesleki ve teknik ortaöğretim; etkin bir rehberlik ve yönlendirme hizmetini içeren esnek bir yapıya kavuşturulacak, programlar geniş tabanlı ve modüler esasa göre geliştirilerek yaygınlaştırılacaktır. Mesleki ve teknik eğitimde kalitenin artırılması amacıyla, yenilikçiliği ve araştırmacılığı esas alan müfredat programları ülke geneline yaygınlaştırılacak, öğrenciler bilimsel araştırmaya ve girişimcilığe teşvik edilecektir [3].

Mesleki ve teknik eğitimde kalabalık sınıf mevcutları düşürülecek, ikili eğitim uygulaması azaltılacaktır. Eğitim tesislerinin etkin kullanılabilmesi için tam gün tam yıl eğitim çerçevesinde standartlar ve ortak kullanım imkânları geliştirilecektir. Okulların bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısı, eğitim yazılımları öncelikli olmak üzere güçlendirilecek, yenilenen müfredatın gerektirdiği ortamlar ve donanım sağlanacaktır [3].

Öğretim programlarındaki ve eğitim yöntemlerindeki değişiklikler dikkate alınarak öğretmen yeterlilikleri sürekli olarak geliştirilecek, gereken yeterliliklerin kazandırılabilmesi için hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimde etkin yöntemler uygulanacaktır [3].

Bilgi toplumuna geçiş sürecinde ihtiyaç duyulan insan gücünün yetiştirilebilmesi için yabancı dil ğretimi etkinleştirilecek, bilgi ve iletişim teknolojilerinin derslerde kullanılmasını sağlayacak yöntemler geliştirilecek ve yaygınlaştırılacaktır [3].

Toplumda yaşam boyu eğitim anlayışının benimsenmesi amacıyla e-öğrenme dahil, yaygın eğitim imkânları geliştirilecek, eğitim ağı dışına çıkmış kişilerin açık ğretim fırsatlarından yararlanmaları teşvik edilecek, beceri kazandırma ve meslek edindirme faaliyetleri artırılacaktır [3].

2.1.3. Çıraklık eğitiminin tarihi gelişimi

Türkiye’de ıraklık eğitimini yürütmekle görevlendirilen ıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü 30.4.1992 gün ve 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun’da ıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü olarak yerini almış ve görevleri 18. maddede şöyle belirtilmiştir:

- a) Meslekî Eğitim Kanunu’na göre aday çırak, çırak, kalfa ve ustaların genel meslekî eğitimlerini sağlamak.
- b) rgn eğitim sistemine girmemiş, herhangi bir eğitim kademesinden ayrılmış veya bitirmiş vatandaşları yaygın eğitim yoluyla genel ve meslekî teknik ğretim alanlarında eğitmek.
- c) ıraklık ve halk eğitimi kurumlarını açmak, eğitim, ğretim ve yönetimi ile ilgili bütün görev ve hizmetleri yürütmek.
- d) Okul ve kurumlarının eğitim ve ğretim programlarını, ders kitapları ile eğitim araç ve gereçlerini hazırlamak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmaktır.

Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, faaliyet alanları itibariyle iki ayrı taşra teşkiltı yapısına sahip bulunmaktadır [4]. Yaygın eğitim faaliyetleri Halk Eğitimi Merkezi müdürlüklerinde, ıraklık eğitimi faaliyetleri ise Meslekî Eğitim Merkezi müdürlüklerinde yürütülmektedir.

Halk eğitimi merkezleri il ve ile merkezleri ile büyük yerleşim birimlerinde aılmakta ve idar yapı olarak bütünlük arz eden en kk yerleşim birimlerine kadar hizmet götürmektedir.

Meslekî Eğitimi Merkezleri ise öncelikle sanayisi gelişmiş il ve ilçe merkezlerinde açılmaktadır. Meslekî Eğitim Merkezleri, büyük işletmeler ve küçük yerleşim birimlerinde sınıflar açarak da faaliyetlerini sürdürmektedir [5].

2.1.4. Çıraklık ve yaygın eğitimin vizyonu

Türk Millî Eğitiminin temel amaç ve ilkeleri doğrultusunda yaygın eğitim ile meslekî eğitimi kurumsallaştıran, çağdaş insan anlayışı ile bütün yenilikleri topluma aktaran ve bu şekilde toplumsal mutluluğa ve kalkınmaya ulaşmayı hedefleyen bir kurum olmak [6].

2.1.5. Çıraklık ve yaygın eğitim misyonu

Halkın yaşam kalitesini yükselterek toplumsal refahı artırmak için yaşam boyu öğrenme perspektifi içerisinde, toplumun her yaş ve eğitim düzeyindeki kişilere enerjilerini ve yaratıcılıklarını ortaya çıkaracak, öğrenme, iş ve yaşam becerilerini geliştirecek, her zaman ve her yerde uygulanabilecek yaygın eğitim programları geliştirmek, işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu çırak, kalfa ve ustaların geliştirilmesini sağlamak, gerekli yasal düzenlemeler yapmak ve denetlemek [6].

2.1.6. Mesleki eğitim merkezleri (MEM)

Meslekî eğitim merkezleri çıraklık eğitimi uygulama kapsamına alınan il ve meslek dallarında aday çırak, çırak, kalfa ve ustalara eğitim vermek ve çeşitli meslek kursları açmak suretiyle sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikli ara insan gücünü yetiştirmek amacıyla açılan eğitim kurumlarıdır [7].

2.1.7. Aday çırak ve çırakların eğitimi

İlköğretim okulunu bitirmiş ve çeşitli nedenlerle örgün eğitim kurumlarına devam etmeyip çıraklık sistemiyle bir meslek kazanmak ve geleceğini kurmak isteyen gençler, çıraklık eğitimine alınmaktadır. Aday çıraklara, eğitim süresi

içerisinde meslekle ilgili ön bilgiler verilmekte ve ayrıca iş yeri ortamı tanıtılarak meslekî rehberlikte bulunmaktadır. Aday çıraklar, haftada bir gün meslekî eğitim merkezinde teorik eğitim görürler. Ders programları, genel bilgi dersleri ile meslek bilgisi derslerinden oluşmaktadır [8-9].

2.1.8. Çıraklık eğitimi

Resim 2.1. Oyma atölyesinde çalışan çıraklar

Çırak olarak eğitime alınacakların meslekleri ile ilgili bir işte çalışıyor olmaları, 14 yaşını tamamlamış ve 19 yaşından gün almamış olmaları gerekmektedir. 4702 sayılı Yasa ile 19 yaşından büyük olanlara da çıraklık eğitimi olanağı sağlanmıştır.

Çıraklık eğitimi süresi, mesleklerin özelliği dikkate alınarak 2-4 yıl arasında belirlenmektedir. Çıraklar, eğitim süresince haftada bir gün (8-10 saat) teorik eğitim görmek üzere meslekî eğitim merkezlerine devam ederler. Bu eğitim kalfalık sınavının verilmesiyle son bulmaktadır. Çıraklık döneminde uygulanan haftalık ders dağıtımı mesleklere göre farklılık göstermesine rağmen, genel bilgi dersleri bütün meslek dallarında ortak uygulanmaktadır [11].

2.1.9. Kalfalık eğitimi

Girdikleri sınavda başarılı olup kalfa unvanını kazanmış bulunanların usta olmaları en büyük hedefleridir. Bu dönemde kişiye bir iş yerini bağımsız olarak yönetebilecek bilgi ve becerilerin kazandırılması hedeflenmektedir. Kalfalık dönemindeki eğitim, genel olarak yoğunlaştırılmış kurslar şeklinde uygulanmaktadır.

Bu kurslara katılanlar, kalfa olarak 3 yıl çalıştıktan sonra, katılmayanlar ise 5 yıl sonunda ustalık sınavlarına girebilmektedirler [12].

Resim 2.2. Bir mobilya atölyesinde çalışmalar

2.1.10. Usta öğreticilik eğitimi

İşyerinde, sanatını çıraklara öğretmekle görevli ustaların katıldığı eğitimidir. Bu eğitimi görmeyen işyeri sahibi veya ustaların yanlarında veya işyerlerinde çırak çalıştırmaları mümkün değildir. Bu eğitimle çırak yetiştirme sorumluluğunu üstlenen ustaların sanatını başkasına en iyi biçimde öğretme yöntem ve tekniklerini

öğrenmeleri hedeflenmektedir. Usta öğretici kurslarında uygulanan İş Pedagojisi Kurs Programı 40 saat sürelidir [13].

3. LİTARATÜR ÖZETİ

3.1. Bazı Ülkelerde Çıraklık Eğitimi

Necdet AYKAÇ tarafından hazırlananmış olan ve Mesleki ve Teknik Eğitim dergisinde yayımlanan Türkiye'de ve Bazı Avrupa Birliği Ülkelerinde Çıraklık Eğitimi konusundaki çalışmada; Almanya, Fransa, İsviçre, İspanya, Yunanistan örnekleri de alınmıştır. Bu ülkelerde genel olarak çıraklık ve meslek eğitimi, devlet ve özel işletmeleri iş birliği ile gerçekleştirilmektedir. Çıraklık eğitimi, bazı AB ülkeleri, ABD ve Japonya'da 8-10 yıllık zorunlu temel eğitime dayanmaktadır. Almanya'da ikili eğitim (*dual sistem*) olarak belirtilen bu modelde teorik eğitim meslek okulunda, uygulama iş yerinde yapılmaktadır. Çıraklar genellikle dört gün iş yerine, bir gün okula gitmektedirler. Almanya, İsviçre, Avusturya gibi ülkelerde meslek eğitimi, çıraklık eğitimi yoluyla yapılmaktadır. Bu modeller, her ülkede ikili eğitim şeklinde uygulanmakta, ancak bunların birine ya da ötekine verilen ağırlık ülkelere göre değişmektedir [10].

3.2. Yunanistan

Öğrencilerin dörtte üçünün genel eğitim sağlayan okulları tercih etmesi ve bunun ardından meslekî vasıf sağlamaya yönelik tamamlayıcı bir eğitime yönelmeleri nedeniyle, Yunan hükümeti yeni bir eğitim sistemi oluşturarak çok sektörlü entegre lise modelini uygulamaya koymuştur. Meslekî eğitimle genel eğitim arasında organik bir bağ oluşturan bu model daha çok büyük şehirlerde yaygınlık kazanmıştır. Bunların dışında farklı uzmanlık alanlarına yönelik olarak turizm, sağlık meslek liseleri de faaliyet göstermektedir [10].

Yunanistan'da çıraklık eğitimini seçen öğrenci sayısının çok düşük olması, bu eğitim modelinin gelişmesini engellemiştir. 1984-85 döneminden itibaren çıraklık eğitimi karma sisteme yakınlştırılmıştır. Buna göre ilk yıl öğrencilerin istihdam bürosu tesislerinde teorik ve uygulamalı eğitim görmeleri sağlanmakta, ikinci yılın başından itibaren haftada 3-4 saat işletmelerde ve 1-2 gün istihdam bürosu çıraklık merkezlerinde eğitim görmektedirler. Çıraklık eğitiminin süresi 3 yıl olup, öğrencilerin eğitim sağlayan işletmelere yerleştirilmesi istihdam bürosu tarafından

gerçekleştirilmektedir. İlk altı ay boyunca çocuklara vasıfsız işçi ücretinin % 50'si ödenmekte, eğitim süresince bu oran artarak % 100'e ulaşmaktadır. Son yıllarda çıraklık sayısında artış ve çıraklık eğitiminin bitiminde iş bulma imkânları daha fazla olmaktadır [10].

3.3. İspanya

İspanya'da işletme, teknik okul ya da meslekî eğitim merkezlerince ortaklaşa gerçekleştirilen bir çıraklık eğitimi verilmektedir. Buna karşın belli programlar çerçevesinde, teorik eğitim dönemi süresi içinde ya da bitiminde uygulamalı staj imkânları sağlanmaktadır. İspanya'da eğitim ve meslekî eğitimin sorumluluğu esas olarak merkezi hükümette Eğitim Bakanlığına aittir. Meslekî eğitimin finansmanı devlet tarafından karşılanır. Finansman yükümlülüğü aşamalı olarak Eğitim ve Bilim bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından özerk bölge hükümetlerine geçmektedir [10].

3.4. İsviçre

Meslekî eğitim ağırlıklı olarak tam zamanlı öğretim kurumlarında ve Gymnasial okul düzeyindeki okullarda yapılır. Çıraklık eğitimi, alt düzeyde bir değere sahiptir. Bu eğitime katılım % 2'dir. Zorunlu eğitim dallarından mezun olan öğrencilerin ortalama % 90'ı Gymnasial okul düzeyi okullara yönelmektedir. Gymnasial okullara değişim yapan öğrencilerin % 50'si 1991 yılında mesleklerle ilgili dallar üzerinden üç ve dört yıllık dallara yönelmişlerdir. Reformdan sonra meslekî eğitim programı, tüm ülke için bağlayıcı bir eğitim yönetmeliğiyle organize edilmiştir. İki alan da (Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler) yüksek öğretime hazırlanırlar. Geri kalan on dört alan ise mesleklerle ilgilidir. Bu alanlar ise, çocuk bakıcılığı ve boş zamanları değerlendirme, yapı tekniği, elektro teknik, enerji tekniği, sanat, transport tekniği, ticaret ve yönetim tekniği, güzel sanatlar, otel ve lokanta işletmeciliği, endüstri alanı, yiyecek maddeleri tekniği, medya, ziraat ve orman işleri dalı ve bakıcılık meslekleriyle ilgili dallardır [10].

3.5. Almanya

“Dual Sistem” olarak adlandırılan Alman meslekî eğitim sistemi esas olarak teorik eğitim ile uygulamalı eğitim programlarının bütünleştirildiği bir temele oturtulmuştur. Avrupa Topluluğu içinde en gelişmiş meslekî eğitim sistemlerinden birine sahip olan Alman sistemini güçlü kılan unsur, eğitim ile istihdam arasında geliştirilmiş olan sıkı uyumdur. İşletme içi eğitimle, bir meslek okulunda haftada 1-2 gün süreli teorik eğitimin birlikte yürütüldüğü ikili sistem daha sonra sürdürülecek olan mesleğe yönelik deneyim sağlamakta ve bu tür eğitimden geçen gençler açısından istihdam imkânları artmaktadır. Meslekî eğitimin çok yaygın olduğu Almanya’da genel diplomaların ve meslek diplomalarının birinin diğerinden daha üstün olduğunun söylenmesi söz konusu değildir [10].

3.6. Ülkemizde Çıraklık Eğitimi Konusunda Yapılan Çalışma

“Çıraklık Eğitim Sisteminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri (Elazığ İli Örneği)”. adlı doküman 11-12 Haziran 2007 tarihinde Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Yaygın Eğitim Kurumlarının Sorunları ve Çözüm Önerileri adlı sempozyumda sunulmuştur [9].

Bu çalışmada, araştırma evreni Elazığ Mesleki Eğitim Merkezi olup, araştırmada tarama modeli uygulanmış ve 21 eğitici personel, 215 kalfa ve çırak ile yapılan anketler sonucunda bilgiler toplanmıştır [9].

Bu dokümanda, çırakların 8 saatten fazla çalıştırıldığı, ücretlerinin yetersiz olduğu, merkezde anlatılan konular ile iş yerlerindeki uygulamalar arasında paralellik olmadığı, mesleki eğitim merkezlerinde laboratuvar niteliği taşıyan küçük atölyeler kurulması, çıraklık eğitimi yoluyla yetişen çırağın veriminin daha yüksek olduğu, merkezdeki bir günlük eğitimin iki güne çıkarılması, sosyal etkinliklere yer verilmesi, ders geçme ve kredi sisteminin uygulanması, çıraklık eğitimden sonra kendi iş yeri kuranların sayısının fazla olduğu, kendi işini kuracaklara ucuz kredi verilmesi gibi bulgular elde edilmiştir [9].

4. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

4.1 Anketlerin Hazırlanması ve Uygulanması

Anket formu hazırlanırken söz konusu olan; mesleki eğitim merkezleri, iş yerleri ve çıraklar olduğundan, mesleki eğitim merkezinde verilen eğitim öğretim ile ilgili sorular ile öğretmen, eğitim öğretimin yapılmasında kullanılan eğitim ortamları ile ilgili sorulara yer verilmiş olup, ayrıca kişisel bilgilerin elde edilmesi için kişisel bilgilere de yer verilmiştir.

Denekler Türkiye genelini temsile yönelik olmak üzere çeşitli bölgelerden seçilmiş olup, 14 ilden toplam 302 çırak, kalfa ve ustaya anketler uygulanmıştır. Denekler tamamen tesadüfî yöntem (*randomly sellected*) ile seçilmiştir.

Alanları itibariyle deneklerin 6'sı ağaç oymacılığı, 11'i ahşap yat-tekne yapımı, 35'i doğramacılık, 220'si mobilyacılık, 13'ü mobilya iskeletçiliği eğitimi görmektedir.

4.2. Korelasyon Analizi

Korelasyon analizi SPSS programı kullanılarak yapılmış olup çizelge 6.1'de aritmetik ortalamalara bakarak deneklerin olumlu cevap verdikleri söylenebilir. Özellikle ortalama 3'ün üzerindeki böyle yorumlayabiliriz. Medyan değerlerine bakarak deneklerin yarısı veya daha fazlasının sorulara olumlu yönde cevap verdikleri görülmektedir. Yine en çok frekansa sahip değerlendirmenin 4/5 düzeyi olduğu söylenebilir.

Korelasyon matrisi analizi ile de, korelasyon iki değişken arasındaki ilişkinin derecesi tespit edilmiştir. Çizelge 6.2'de görüldüğü gibi, merkezin çeşitli açılardan yeterliliğini araştıran sorulara verilen cevapların birbiriyle ilişki derecelerine bakılmıştır. Örneğin ; merkez teorik bilgileri kazandırmakta yeterli midir? sorusu ile merkez teknik donanım bakımından yeterli midir? sorusunun cevapları arasında % 43.3 lük bir ilişki vardır. İstatistiki olarak bu korelasyon katsayısı anlamlıdır ($p<0.01$).

Çizelge 6.2’de merkezin yeterliliğini araştıran soruların cevapları arasındaki ilişki katsayılarına bakıldığında istatistiki olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Tüm korelasyon katsayıları istatistiki olarak anlamlı olduğu görülmüştür.

H_0 : iki soru cevapları arasındaki korelasyon istatistiki olarak anlamsızdır.

H_1 : iki soru cevapları arasındaki korelasyon istatistiki olarak anlamlıdır.

5. ARAŞTIRMA BULGULARI

5.1. Deneklerin Sayısal Özellikleri

Çizelge 5.1. Türkiye genelinde tesadüfi olarak seçilen 14 il'e göre deneklerin dağılımı

Şehirler	Miktar	Yüzdelik	Birikimli Yüzdelik
Adana	73	24,2	24,2
Ankara	35	11,6	35,8
Burdur	15	5,0	40,7
Bursa	18	6,0	46,7
Çanakkale	14	4,6	51,3
İstanbul	35	11,6	62,9
Mardin	19	6,3	69,2
Nevşehir	14	4,6	73,8
Samsun	15	5,0	78,8
Sivas	15	5,0	83,8
Şanlıurfa	15	5,0	88,7
Zonguldak	16	5,3	94,0
Iğdır	9	3,0	97,0
Kilis	9	3,0	100,0
Toplam	302	100,0	

Denekler çeşitli illerdeki mesleki eğitim merkezlerinde, eğitime katılanlardan seçilmeye çalışılmış olup, katılım en fazla Adana ilinde olup ankete toplam katılanların % 24,2'si, en az katılım ise % 3.0 ile Iğdır ve Kilis illeri olmuştur.

Çizelge 5.2. Deneklerin cinsiyetlerine göre dağılımı

Cinsiyet	Miktar	Yüzdelik	Birikimli Yüzdelik
Kadın	1	,3	,3
Erkek	301	99,7	100,0
Toplam	302	100,0	

Çıraklık mesleki eğitimindeki mobilya meslek alanında, bayan öğrenci yok denecek kadar azdır. Bu nedenle deneklerin içerisinde bir bayan bulunmaktadır.

Çizelge 5.3. Deneklerin yaşlarına göre dağılımı

Yaş	Miktar	Yüzdelik	Geçerli Yüzdelik	Birikimli Yüzdelik
15	6	2,0	2,1	2,1
16	45	14,9	15,6	17,6
17	45	14,9	15,6	33,2
18	53	17,5	18,3	51,6
19	29	9,6	10,0	61,6
20	15	5,0	5,2	66,8
21	2	,7	,7	67,5
22	10	3,3	3,5	70,9
23	5	1,7	1,7	72,7
24	9	3,0	3,1	75,8
25	7	2,3	2,4	78,2
26	3	1,0	1,0	79,2
27	1	,3	,3	79,6
28	9	3,0	3,1	82,7
29	3	1,0	1,0	83,7
30	5	1,7	1,7	85,5
31	4	1,3	1,4	86,9
32	4	1,3	1,4	88,2
33	3	1,0	1,0	89,3
34	3	1,0	1,0	90,3
35	6	2,0	2,1	92,4
36	2	,7	,7	93,1
37	1	,3	,3	93,4
38	1	,3	,3	93,8
39	1	,3	,3	94,1
40	2	,7	,7	94,8
42	2	,7	,7	95,5
43	1	,3	,3	95,8
44	3	1,0	1,0	96,9
45	2	,7	,7	97,6
48	3	1,0	1,0	98,6
50	1	,3	,3	99,0
53	2	,7	,7	99,7
55	1	,3	,3	100,0
Toplam	289	95,7	100,0	
Cevap vermeyen	13	4,3		
Toplam	302	100,0		

Çıraklık eğitimine 15 yaş ve üzeri yaştakiler katıldıklarından denekler yaşlarına göre bakıldığında, yukarıdaki çizelgede de görüldüğü gibi, 15 ila 55 yaş arasında değişmektedir. Çırakların çoğunluğu 15-25 yaş arasında bulunmakta olup, ankete katılanların % 74,9’nu teşkil etmektedir, ileri yaşlarda bu sayı düşmektedir.

Çizelge 5.4. Deneklerin çalıştığı yerdeki mesleki kıdem konumuna göre dağılımı

Konumlar	Miktar	Yüzdelik	Geçerli Yüzdelik	Birikimli Yüzdelik
Çırak	120	39,7	40,1	40,1
Kalfa	125	41,4	41,8	81,9
Usta	54	17,9	18,1	100,0
Toplam	299	99,0	100,0	
Cevap vermeyen	3	1,0		
Toplam	302	100,0		

Toplam 302 denekten 120'si çırak % 39,7, 125'i kalfa % 41,4 ve 54'ü usta olup % 17,9, üç adet denek de çalıştığı yerdeki konumunu belirtmemiştir.

Çizelge 5.5. Deneklerin merkezde öğrenim görme sebebine göre dağılımı

Öğrenim görme sebepleri	Miktar	Yüzdelik	Geçerli Yüzdelik	Birikimli Yüzdelik
Kalfalık belgesi/sertifika almak için	146	48,3	49,3	49,3
Ustalık belgesi almak için	75	24,8	25,3	74,7
Usta öğreticilik belgesi almak için	75	24,8	25,3	100,0
Toplam	296	98,0	100,0	
Cevap vermeyen	6	2,0		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin 146'sı merkezde kalfalık % 48,3, 75'i ustalık % 24,8, 75'i % 24,8'i ise usta öğreticilik belgesi almak için merkezde öğretime katıldıklarını belirtmişlerdir.

Çizelge 5.6. Deneklerin en son mezun oldukları eğitim kurumuna göre dağılımı

Okullar	Miktar	Yüzdelik	Geçerli Yüzdelik	Birikimli Yüzdelik
İlkokul (5 yıl)	55	18,2	18,3	18,3
İlköğretim (8 yıl)	155	51,3	51,5	69,8
Genel Lise	44	14,6	14,6	84,4
Endüstri Meslek Lisesi	27	8,9	9,0	93,4
Anadolu Lisesi	1	,3	,3	93,7
Diğer	19	6,3	6,3	100,0
Toplam	301	99,7	100,0	
Cevap vermeyen	1	,3		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin 55'i ilkokul (5 yıllık) % 18,2, 155'i ilköğretim (8 yıllık) %51,5, 44'ü genel lise %14,6, 27'si endüstri meslek lisesi % 8,9, 1 Anadolu lisesi ve 19 diğer olarak belirlenmiştir. Diğerini cevaplayanlar arasında iki yıllık yüksek öğrenim mezunları da bulunmaktadır.

Çizelge 5.7. Deneklerin çalışmakta oldukları meslek dallarına göre dağılımı

Meslek dalları	Miktar	Yüzdelik	Geçerli Yüzdelik	Birikimli Yüzdelik
Ağaç Oymacılığı	6	2,0	2,0	2,0
Ahşap Yat ve Tekne Yapımı	11	3,6	3,7	5,7
Doğramacılık	35	11,6	11,7	17,3
Mobilyacılık	220	72,8	73,3	90,7
Mobilya İskeletçiliği	13	4,3	4,3	95,0
Üst Yüzey İşlemleri	1	,3	,3	95,3
Diğer	14	4,6	4,7	100,0
Total	300	99,3	100,0	
Cevap vermeyen	2	,7		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin 6'sı ağaç oymacılığı % 2, 11'i ahşap yat tekne yapımı% 3,7, 35'i doğramacılık % 11,7, 220'si mobilyacılık % 73,3, 13'ü mobilya iskeletçiliği % 4,3'ü meslek dallarında çalışmaktadır.

5.2. Mesleki Eğitim Merkezleri ile İlgili Bulgular

Çizelge 5.8. Deneklerin yaş gruplarına göre mesleki eğitim merkezlerine devam etme nedenlerinin karşılaştırılması

Mesleki eğitim merkezine devam etme nedenleri	Miktar ve Yüzdelere	Deneklerin yaş grupları			Toplam
		15-25 arası	26-36 arası	37 ve üstü	
Meslek sahibi olabilmek	Miktar	209	34	15	258
	Mesleki eğitim merkezine devam etme nedeni yüzdesi	81,0	13,2	5,8	100,0
	Deneklerin yaş grupları yüzdesi	92,9	89,5	88,2	92,1
	Toplam yüzde	74,6	12,1	5,4	92,1
Aileme parasal yardım sağlamak için	Miktar	13	4	2	19
	Mesleki eğitim merkezine devam etme nedeni yüzdesi	68,4	21,1	10,5	100,0
	Deneklerin yaş grupları yüzdesi	5,8	10,5	11,8	6,8
	Toplam yüzde	4,6	1,4	,7	6,8
Boş zamanlarını değerlendirmek için	Miktar	3	0	0	3
	Mesleki eğitim merkezine devam etme nedeni yüzdesi	100,0	,0	,0	100,0
	Deneklerin yaş grupları yüzdesi	1,3	,0	,0	1,1
	Toplam yüzde	1,1	,0	,0	1,1
Toplam	Miktar	225	38	17	280
	Mesleki eğitim merkezine devam etme nedeni yüzdesi	80,4	13,6	6,1	100,0
	Deneklerin yaş grupları yüzdesi	100,0	100,0	100,0	100,0
	Toplam yüzde	80,4	13,6	6,1	100,0

Deneklerin % 92'si bir meslek sahibi olmak için mesleki eğitime gelmekte oldukları, parasal yardım sağlamak isteyenlerin sadece % 6.8 olduğu, boş zamanlarını değerlendirmek için gelenlerin oranı ise % 1.1 olduğu görülmektedir.

Çizelge 5.9. Deneklerin yaş gruplarına göre meslek alanı adını tercihlerinin karşılaştırılması.

Meslek alanının adları		Miktar ve yüzdeler	Deneklerin yaş grupları			Toplam
			15-25 arası	26-36 arası	37 ve üstü	
1	Ağaç İşleri Teknolojisi	Miktar	23	4	1	28
		Meslek alanını tercih edenlerin yüzdesi	82,1	14,3	3,6	100,0
		Deneklerin yaş grupları yüzdesi	10,3	9,8	5,0	9,9
		Toplam yüzde	8,1	1,4	,4	9,9
2	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Alanı	Miktar	171	31	16	218
		Meslek alanını tercih edenlerin yüzdesi	78,4	14,2	7,3	100,0
		Deneklerin yaş grupları yüzdesi	76,7	75,6	80,0	76,8
		Toplam yüzde	60,2	10,9	5,6	76,8
3	Ahşap Teknolojisi	Miktar	21	6	3	30
		Meslek alanını tercih edenlerin yüzdesi	70,0	20,0	10,0	100,0
		Deneklerin yaş grupları yüzdesi	9,4	14,6	15,0	10,6
		Toplam yüzde	7,4	2,1	1,1	10,6
4	Diğer	Miktar	8	0	0	8
		Meslek alanını tercih edenlerin yüzdesi	100,0	,0	,0	100,0
		Deneklerin yaş grupları yüzdesi	3,6	,0	,0	2,8
		Toplam yüzde	2,8	,0	,0	2,8
Toplam		Miktar	223	41	20	284
		Meslek alanını tercih edenlerin yüzdesi	78,5	14,4	7,0	100,0
		Deneklerin yaş grupları yüzdesi	100,0	100,0	100,0	100,0
		Toplam yüzde	78,5	14,4	7,0	100,0

Deneklerin % 76.8'i Milli Eğitim Bakanlığı örgün mesleki ortaöğretim programlarında ahşap teknolojisi, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı çıraklık eğitimi programlarında ağaç işleri olan meslek alanı adının, Teknik Eğitim Fakültelerinde (Teknoloji Fakülteleri) Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümlerinde olduğu gibi “mobilya ve dekorasyon eğitimi” alanı olmasını belirtmişlerdir.

Çizelge 5.10. Deneklerin merkezde verilen teorik bilgileri yeterlidir sorusuna verdikleri yüzdeler ve değerlendirme

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	88	29,1	29,1	29,1
Katılıyorum	133	44,0	44,0	73,2
Kararsızım	37	12,3	12,3	85,4
Katılmıyorum	32	10,6	10,6	96,0
Kesinlikle katılmıyorum	12	4,0	4,0	100,0
Toplam	302	100,0	100,0	

Deneklerin % 73.2'si merkezde verilen teorik eğitimi yeterli olduğunu belirtirken % 14.6'sı yeterli bulmamaktadır.

Çizelge 5.11. Deneklerin merkezde verilen pratik bilgiler yeterlidir sorusuna verdikleri yüzdeler

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	52	17,2	17,3	17,3
Katılıyorum	101	33,4	33,7	51,0
Kararsızım	38	12,6	12,7	63,7
Katılmıyorum	62	20,5	20,7	84,3
Kesinlikle katılmıyorum	47	15,6	15,7	100,0
Toplam	300	99,3	100,0	
Cevaplamayan	2	,7		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 51'i merkezde verilen pratik eğitimi yeterli buluyor. Ancak kararsızların dışındakilere bakıldığında % 36.4'dü bu görüşe katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Çizelge 5.12. Deneklerin merkezde verilen mesleki teorik eğitimin süresi kısa olduğu sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	47	15,6	15,6	15,6
Katılıyorum	36	11,9	12,0	27,6
Kararsızım	54	17,9	17,9	45,5
Katılmıyorum	97	32,1	32,2	77,7
Kesinlikle katılmıyorum	67	22,2	22,3	100,0
Toplam	301	99,7	100,0	
Cevaplamayan	1	,3		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin merkezde verilen mesleki teorik eğitimin süresini % 27,6 ‘sı yeterli bulurken % 54,3 ise bu görüşe katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Çizelge 5.13. Deneklerin merkezin teknolojik yenilikleri kazandırmakta yeterli sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	52	17,2	17,8	17,8
Katılıyorum	71	23,5	24,3	42,1
Kararsızım	70	23,2	24,0	66,1
Katılmıyorum	68	22,5	23,3	89,4
Kesinlikle katılmıyorum	31	10,3	10,6	100,0
Toplam	292	96,7	100,0	
Cevaplamayan	10	3,3		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 42,1’i merkezlerin teknolojik yeniliklere sahip olduğu görüşünde olup % 33,9’ü ise merkezlerin yeniliklere sahip olmadığı kanaatindedir.

Çizelge 5.14. Deneklerin merkezin teknik donanım bakımından yeterlidir sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	42	13,9	14,3	14,3
Katılıyorum	87	28,8	29,6	43,9
Kararsızım	62	20,5	21,1	65,0
Katılmıyorum	66	21,9	22,4	87,4
Kesinlikle katılmıyorum	37	12,3	12,6	100,0
Toplam	294	97,4	100,0	
Cevaplamayan	8	2,6		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 43.9'u merkezlerin teknik donanım bakımından yeterli olduğu ancak % 35'sinin merkezlerin donatım bakımından yeterli olmadığını belirtmektedir.

Çizelge 5.15. Deneklerin merkezde eğitim verenlerin bilgileri yeterlidir sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	136	45,0	45,8	45,8
Katılıyorum	129	42,7	43,4	89,2
Kararsızım	14	4,6	4,7	93,9
Katılmıyorum	14	4,6	4,7	98,7
Kesinlikle katılmıyorum	4	1,3	1,3	100,0
Toplam	297	98,3	100,0	
Cevaplamayan	5	1,7		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 89.2'si merkezde eğitim verenlerin bilgilerinin yeterli olduğu, sadece % 6 oranındakiler ise yeterli olduklarına katılmamaktadırlar.

Çizelge 5.16. Deneklerin merkezde verilen bilgiler günceldir sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	81	26,8	27,2	27,2
Katılıyorum	114	37,7	38,3	65,4
Kararsızım	50	16,6	16,8	82,2
Katılmıyorum	31	10,3	10,4	92,6
Kesinlikle katılmıyorum	22	7,3	7,4	100,0
Toplam	298	98,7	100,0	
Cevaplamayan	4	1,3		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 65,4'ü merkezde verilen bilgilerin güncel olduğunu, % 17,8' sinin ise güncel olmadığı kanaatindedir.

Çizelge 5.17. Deneklerin merkezdeki eğitimlerinde işçi sağlığı ve güvenliği konuları yeterince anlatılıyor sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	122	40,4	41,4	41,4
Katılıyorum	110	36,4	37,3	78,6
Kararsızım	27	8,9	9,2	87,8
Katılmıyorum	23	7,6	7,8	95,6
Kesinlikle katılmıyorum	13	4,3	4,4	100,0
Toplam	295	97,7	100,0	
Cevaplamayan	7	2,3		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 78,6'sı merkezdeki eğitimlerinde işçi sağlığı ve güvenliği konuları yeterince anlatıldığını, % 12,4'ise bu görüşe katılmadığını belirtmiştir.

Çizelge 5.18. Deneklerin merkezdeki eğitimin meslek için gerekli yeterlilikleri kazandıracak içeriğe sahiptir sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdelik
Tamamen katılıyorum	75	24,8	25,3	25,3
Katılıyorum	133	44,0	44,9	70,3
Kararsızım	40	13,2	13,5	83,8
Katılmıyorum	29	9,6	9,8	93,6
Kesinlikle katılmıyorum	19	6,3	6,4	100,0
Toplam	296	98,0	100,0	
Cevaplamayan	6	2,0		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 70,3'ü merkezdeki eğitimin meslek için gerekli yeterlilikleri kazandıracak içeriğe sahip olduğunu belirtirken, % 16,2'si bu görüşe katılmadığını belirtmiştir.

5.3. İşyerleri ile ilgili Bulgular

Çizelge 5.19. Deneklerin iş yerinde eğitim sınıfı / birimi vardır sorusuna verilen yanıtlarının değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	54	17,9	18,2	18,2
Katılıyorum	75	24,8	25,3	43,4
Kararsızım	31	10,3	10,4	53,9
Katılmıyorum	73	24,2	24,6	78,5
Kesinlikle katılmıyorum	64	21,2	21,5	100,0
Toplam	297	98,3	100,0	
Cevaplamayan	5	1,7		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin 43,4'ü iş yerinde eğitim sınıfı /birimi olduğunu belirtirken, % 56,1'i bu görüşe katılmadığını belirtmiştir.

Çizelge 5.20. Deneklerin iş yerinde uygulama imkanı yeterlidir sorusuna verilen yanıtlarının değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	95	31,5	31,8	31,8
Katılıyorum	128	42,4	42,8	74,6
Kararsızım	35	11,6	11,7	86,3
Katılmıyorum	29	9,6	9,7	96,0
Kesinlikle katılmıyorum	12	4,0	4,0	100,0
Toplam	299	99,0	100,0	
Cevaplamayan	3	1,0		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 74,6'sı iş yerinde uygulama imkanının yeterli olduğunu, % 13,7'sinin ise iş yerinde uygulama imkanının yeterli olmadığı kanaatindedir.

Çizelge 5.21. Deneklerin merkezde almış olduğu eğitimin işletmedeki çalışmalarına yardımcı oluyor sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdelik
Tamamen katılıyorum	109	36,1	36,6	36,6
Katılıyorum	130	43,0	43,6	80,2
Kararsızım	24	7,9	8,1	88,3
Katılmıyorum	27	8,9	9,1	97,3
Kesinlikle katılmıyorum	8	2,6	2,7	100,0
Toplam	298	98,7	100,0	
Cevaplamayan	4	1,3		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 80,2'si merkezde almış olduğu eğitimin işletmedeki çalışmalarına yardımcı olduğunu, sadece % 11,8'inin ise almış olduğu eğitimin işletmedeki çalışmalarına yardımcı olduğuna katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Çizelge 5.22. Deneklerin iş yerindeki beceri eğitiminde çalışmaların düzenli olarak kontrol ediliyor sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdelik
Tamamen katılıyorum	116	38,4	39,5	39,5
Katılıyorum	114	37,7	38,8	78,2
Kararsızım	38	12,6	12,9	91,2
Katılmıyorum	21	7,0	7,1	98,3
Kesinlikle katılmıyorum	5	1,7	1,7	100,0
Toplam	294	97,4	100,0	
Cevaplamayan	8	2,6		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 78,2'si iş yerindeki beceri eğitiminde çalışmalarının düzenli olarak kontrol edildiğini, % 8,8'i ise bu görüşe katılmadığını belirtmiştir.

Çizelge 5.23. Deneklerin merkez-çırak-işletme işbirliği sağlanmaktadır sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	109	36,1	37,1	37,1
Katılıyorum	112	37,1	38,1	75,2
Kararsızım	42	13,9	14,3	89,5
Katılmıyorum	24	7,9	8,2	97,6
Kesinlikle katılmıyorum	7	2,3	2,4	100,0
Toplam	294	97,4	100,0	
Cevaplamayan	8	2,6		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 75,2'si merkez-çırak-işletme işbirliğinin sağlandığını, % 10,6'sı ise bu görüşe katılmadığını belirtmiştir.

Çizelge 5.24. Deneklerin çıraklık eğitiminde yapılan ölçme ve değerlendirme yeterlidir sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	92	30,5	31,0	31,0
Katılıyorum	134	44,4	45,1	76,1
Kararsızım	37	12,3	12,5	88,6
Katılmıyorum	22	7,3	7,4	96,0
Kesinlikle katılmıyorum	12	4,0	4,0	100,0
Toplam	297	98,3	100,0	
Cevaplamayan	5	1,7		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 76,1'i çıraklık eğitiminde yapılan ölçme ve değerlendirmenin yeterli olduğunu, % 11,4'ise bu görüşe katılmadığını belirtmiştir.

Çizelge 5.25. Deneklerin almış olduğu eğitimin iş bulmalarını kolaylaştıracağını düşünüyorum sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	112	37,1	37,8	37,8
Katılıyorum	90	29,8	30,4	68,2
Kararsızım	47	15,6	15,9	84,1
Katılmıyorum	29	9,6	9,8	93,9
Kesinlikle katılmıyorum	18	6,0	6,1	100,0
Toplam	296	98,0	100,0	
Cevaplamayan	6	2,0		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 68,2'si almış olduğu eğitimin iş bulmalarını kolaylaştıracağını düşündüğünü, % 15,9'u ise bu görüşe katılmadığı belirtilmiştir.

Çizelge 5.26. Deneklerin aldığı eğitimin meslekte ilerlemesini sağlayacaktır sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	112	37,1	37,5	37,5
Katılıyorum	117	38,7	39,1	76,6
Kararsızım	23	7,6	7,7	84,3
Katılmıyorum	31	10,3	10,4	94,6
Kesinlikle katılmıyorum	16	5,3	5,4	100,0
Toplam	299	99,0	100,0	
Cevaplamayan	3	1,0		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 76,6'sı aldığı eğitimin meslekte ilerlemesini sağlayacağı, % 15,8'i ise sağlamayacağı görüşünü belirtmiştir.

Çizelge 5.27. Deneklerin aldığı eğitimin ileride iş kurma olanağını sağlayacaktır sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdelik
Tamamen katılıyorum	119	39,4	40,6	40,6
Katılıyorum	107	35,4	36,5	77,1
Kararsızım	31	10,3	10,6	87,7
Katılmıyorum	24	7,9	8,2	95,9
Kesinlikle katılmıyorum	12	4,0	4,1	100,0
Toplam	293	97,0	100,0	
Cevaplamayan	9	3,0		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 77,1'i aldığı eğitimin ileride iş kurma olanağını sağlayacağını, % 12,3'ise bu olanağı sağlayamayacağını belirtmiştir.

Çizelge 5.28. Deneklerin merkezde ve iş yerinde bilgisayar kullanmaktayım sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdelik
Tamamen katılıyorum	43	14,2	14,3	14,3
Katılıyorum	69	22,8	22,9	37,2
Kararsızım	17	5,6	5,6	42,9
Katılmıyorum	84	27,8	27,9	70,8
Kesinlikle katılmıyorum	88	29,1	29,2	100,0
Toplam	301	99,7	100,0	
Cevaplamayan	1	,3		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 37,2'si merkezde ve iş yerinde bilgisayar kullanmakta olduğunu, % 57,1'ise kullanmadığını belirtmiştir.

Çizelge 5.29. Deneklerin çıraklık ücreti yeterlidir sorusuna verilen yanıtların değerlendirilmesi

Görüşler	Miktar	Yüzde	Geçerlilik oranı	Birikimli yüzdeler
Tamamen katılıyorum	26	8,6	9,3	9,3
Katılıyorum	45	14,9	16,1	25,4
Kararsızım	40	13,2	14,3	39,6
Katılmıyorum	58	19,2	20,7	60,4
Kesinlikle katılmıyorum	111	36,8	39,6	100,0
Toplam	280	92,7	100,0	
Cevaplamayan	22	7,3		
Toplam	302	100,0		

Deneklerin % 25,4'ü çıraklık ücretinin yeterli olduğunu belirtirken, % 60,3'ü ise ücretin yeterli olmadığını belirtmiştir.

5.4. Belirtilen Diğer Konular

Çizelge 5.30. Ankette yer almayan, ancak deneklerin eğitimindeki sorunlar ve çözüm önerileri konusunda belirttikleri görüşlerin dört gruptaki dağılımı

Öneri Grupları		Miktar	Yüzde	Geçerli yüzde	Birikimli yüzde
1	Sigorta emekliliğe sayılsın	68	22,5	53,5	53,5
2	Eğitim ile ilgili öneriler	27	8,9	21,3	74,8
3	Güvenlik	7	2,3	5,5	80,3
4	Sosyal faaliyet	25	8,3	19,7	100,0
	Toplam	127	42,1	100,0	
	Cevaplamayan	175	57,9		
	Genel Toplam	302	100,0		

5.4.1. Sigorta emekliliğe sayılsın önerisi

3308 sayılı yasanın 25’inci maddesinde “Aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere sözleşmenin akdedilmesi ile 5510 Sosyal Sigortalar Kanunu’nun iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık sigortaları hükümleri uygulanır” ifadesi yer almaktadır. Bu amaçla çırakların iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık sigortaları primleri devlet tarafından karşılanmaktadır, ancak bu süre emekliliğine sayılmadığından deneklerin 68’i yani % 53,5’i bu sürenin emekliliğe sayılmasını talep etmektedirler.

5.4.2. Eğitim ile ilgili öneriler

Anket formunda yer almayan ancak denekler tarafından önerilen eğitim ile ilgili konular ise;

1. Beden eğitimi dersi olmalı
2. Sosyal faaliyetler olmalı
3. Okula CNC tezgahları alınmalı
4. Daha fazla bilgisayar dersi, tasarım yapma imkanı ve projeksiyon olması

5. Haftalık ders yükünün artması
6. Kılık kıyafetin serbest olması
7. Teneffüslerin süresinin uzatılması (10 dakika olması)
8. Eğitim iki gün 6 şar saat olması
9. İleri teknolojikli donatımın olması
10. Meslek lisesi diploması verilmesi
11. Devamsızlık süresinin artması
12. Aylıklar işe göre değişmeli
13. Akşamları mobilya tasarımı konusunda eğitim verilmesi
14. Eğitim pazar günleri olmasın, cumartesi olsun, 6 iş günü çalıştırıyorlar
15. Mobilya öğretmeni eksikliği var
16. Okulda atölye yok
17. Rehber öğretmen olmalı şeklindedir.

5.4.3. Güvenlik ile ilgili öneri

Deneklerden 7'si okula, çıraklardan bazılarının sallama, bıçak ve silah getirdiklerini can güvenliklerinin olmadığı ve dolayısıyla okulda polis olmasını belirtmişlerdir.

5.4.4. Sosyal faaliyet ile ilgili öneriler

Ayrıca denekler;

1. Yurt dışındaki yarışmalara katılmayı,
2. Çıraklara devlet tarafından ücret ödenmesini.
3. Öğle yemeklerinin verilmesini.
4. Köyden gelenlere servis sağlanmasını,
5. Doktora ücretsiz muayeneye gitmeyi,
6. Öğle arası bir buçuk saat olmasını,
7. Merkez kantinlerinin ucuz gıda satmasını İstemektedirler.

6. KORELÂSYON ANALİZİ

6.1. Aritmetik Ortalamalara Göre Değerlendirme

Çizelge 6.1. Sorulara verilen yanıtların değerlendirilmesi

Mesleki Eğitim Hakkında Bilgiler	Anket sayısı		Ortalama	Medyan	Mode	Standart Sapma	Minimum	Maksimum
	Geçerli anket	Cevaplamayanın						
1. Merkezde verilen teorik bilgiler yeterlidir.	302	0	3,8377	4,0000	4,00	1,08302	1,00	5,00
2. Merkezde verilen pratik bilgiler yeterlidir.	300	2	3,1633	4,0000	4,00	1,35750	1,00	5,00
3. Mesleki teorik eğitim süresi	301	1	2,6645	2,0000	2,00	1,36028	1,00	5,00
4. Merkez yeni teknolojileri kazandırmakta yeterlidir.	292	10	3,1541	3,0000	4,00	1,26282	1,00	5,00
5. Merkez teknik donanım bakımından yeterlidir.	294	8	3,1054	3,0000	4,00	1,26076	1,00	5,00
6. Eğitim veren kişilerin bilgileri yeterlidir.	297	5	4,2761	4,0000	5,00	,86086	1,00	5,00
7. Verilen bilgiler günceldir.	298	4	3,6745	4,0000	4,00	1,19119	1,00	5,00
8. İş yerinde uygulama imkânı yeterlidir.	299	3	3,8863	4,0000	4,00	1,08395	1,00	5,00
9. Almış olduğum eğitim işletmedeki çalışmalarına yardımcı oluyor	298	4	4,0235	4,0000	4,00	1,02631	1,00	5,00
10. İş yerindeki beceri eğitiminde çalışmalar düzenli aralıklarla kontrol ediliyor.	294	8	4,0714	4,0000	5,00	,98018	1,00	5,00
11. Merkez-çırak-işletme işbirliği tam olarak sağlanmaktadır.	294	8	3,9932	4,0000	4,00	1,02858	1,00	5,00
12. Çıraklık eğitiminde yapılan ölçme ve değerlendirme yeterlidir.	297	5	3,9158	4,0000	4,00	1,04444	1,00	5,00
13. Aldığım eğitimin iş bulmamı kolaylaştıracağını düşünüyorum	296	6	3,8412	4,0000	5,00	1,20667	1,00	5,00
14. Eğitimlerde işçi sağlığı ve iş güvenliği konuları yeterince anlatılıyor	295	7	4,0339	4,0000	5,00	1,10297	1,00	5,00
15. Eğitim, meslek için gerekli yeterlilikleri kazandıracak içeriğe sahiptir	296	6	3,7297	4,0000	4,00	1,13553	1,00	5,00
16. İş yerimde eğitim sınıfı/ birimi vardır.	297	5	2,9394	3,0000	4,00	1,44600	1,00	5,00
17. Aldığım eğitim meslekte ilerlememi sağlamaktadır,	299	3	3,9298	4,0000	4,00	1,16078	1,00	5,00
18. Aldığım eğitim, ileride iş kurma olanağını sağlamaktadır	293	9	4,0137	4,0000	5,00	1,10097	1,00	5,00
19. Merkezde ve iş yerimde bilgisayar kullanmaktayım	301	1	2,6512	2,0000	1,00	1,46102	1,00	5,00
20. Çıraklık ücretim yeterlidir.	280	22	2,3464	2,0000	1,00	1,38009	1,00	5,00

Yukarıdaki tablodan aritmetik ortalamalara bakarak deneklerin olumlu cevap verdikleri söylenebilir. Özellikle ortalama 3'ün üzerindekiyi böyle yorumlayabiliriz.

Medyan değerlerine bakarak deneklerin yarısı veya daha fazlasının sorulara olumlu yönde cevap verdikleri görülmektedir. Yine en çok frekansa sahip değerlendirmenin 4/5 düzeyi olduğu söylenebilir.

6.2. Korelasyon Matrisi Analizi

Çizelge 6.2. Korelasyon matrisi analiz çizelgesi

		1. Soru	2. Soru	4. Soru	11. Soru	5. Soru
1. Soru	Pearson Correlation	1	,333(**)	,433(**)	,184(**)	,284(**)
			,000	,000	,002	,000
	Sayı	302	300	292	294	294
2.Soru	Pearson Correlation	,333(**)	1	,245(**)	,057	,349(**)
		,000		,000	,333	,000
	Sayı	300	300	290	292	293
4. Soru	Pearson Correlation	,433(**)	,245(**)	1	,208(**)	,462(**)
	)	,000	,000		,000	,000
	Sayı	292	290	292	287	285
11.Soru	Pearson Correlation	,184(**)	,057	,208(**)	1	,209(**)
		,002	,333	,000		,000
	Sayı	294	292	287	294	287
5. Soru	Pearson Correlation	,284(**)	,349(**)	,462(**)	,209(**)	1
		,000	,000	,000	,000	
	Sayı	294	293	285	287	294

** Korelasyon 0.01 (iki basamaklı) seviyesinde uygundur.

H₀: iki soru cevapları arasındaki korelasyon istatistiki olarak anlamsızdır.

H₁: iki soru cevapları arasındaki korelasyon istatistiki olarak anlamlıdır.

Tüm korelasyon katsayıları istatistiki olarak anlamlıdır.

Korelasyon iki değişken arasındaki ilişkinin derecesini verir. Yukarıdaki tabloda merkezin çeşitli açılardan yeterliliğini araştıran sorulara verilen cevapların birbiriyle ilişki derecelerine bakılmıştır. Örneğin ; merkez teorik bilgileri kazandırmakta yeterli midir? sorusu ile merkez teknik donanım bakımından yeterli midir? Sorusunun cevapları arasında % 43.3 lük bir ilişki vardır. İstatistiki olarak bu korelasyon katsayısı anlamlıdır (p<0.01). Yukarıdaki tablodan Merkezin yeterliliğini araştıran soruların cevapları arasındaki ilişki katsayılarına bakıldığında istatistiki olarak anlamlı olduğu görülmektedir

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çıraklık mesleki eğitimi mobilya meslek alanında bayan öğrenci yok denecek kadar azdır. Bayanlar mobilya imalatında daha ziyade mobilyanın pazarlama kısmında çalışmaktadırlar. Üretimde çalışan bulunmamaktadır

Çıraklık eğitimine 15 yaş ve üzeri yaştakiler katıldıklarından denekler 15 ila 55 yaş arasında değişmektedir. Çırakların % 74,9'u 15-25 yaş arasında bulunmakta olup ileri yaşlarda bu sayı düşmektedir.

Deneklerin 55'i ilkokul (5 yıllık), 155'i ilköğretim (8 yıllık), 44'ü genel lise, 27'si Endüstri Meslek Lisesi, 1 Anadolu Lisesi ve 19 diğer olarak belirlenmiştir. Diğerini cevaplayanlar arasında iki yıllık yüksek öğrenim mezunları da bulunmaktadır. İlköğretimin 8 yıla çıkarılması ile çırak sayıları düşmüştür. Ancak ileriki yıllarda lise mezunlarının çıraklık eğitimi yoluyla bir meslek kazandırılmasına önem ve öncelik verilmesi halinde bu sayıda artış olacağı söylenebilir.

Deneklerin % 92'si bir meslek sahibi olmak için mesleki eğitime gelmekte olduklarını, parasal yardım sağlamak isteyenlerin sadece % 6.8 olduğu, boş zamanlarını değerlendirmek için gelenlerin oranı ise % 1.1 olduğu görülmüştür.

Milli Eğitim Bakanlığı örgün mesleki ortaöğretim programlarında ahşap teknolojisi, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı çıraklık eğitimi programlarında ağaç işleri olan meslek alanı adının, deneklerin % 76.8'i Teknik Eğitim Fakültelerinde (Teknoloji Fakülteleri) “mobilya ve dekorasyon eğitimi” alanı olmasının gerektiğini belirtmişlerdir.

Deneklerin % 73.2'si merkezde verilen teorik eğitimi yeterli olduğunu belirtirken % 15.6'sı yeterli bulmamaktadır. Bu amaçla teorik eğitim için yenilenen meslek dersleri modüler programların teknolojik gelişmeler olmadığı takdirde içerik olarak artırılmasına ihtiyaç yoktur.

Deneklerin % 51'i merkezde verilen pratik eğitimi yeterli buluyor. Ancak kararsızların dışındakilere bakıldığında % 36.4'dü bu görüşe katılmadıklarını belirtmişlerdir. Çıraklık eğitim merkezlerine devam eden çırakların pratik

eğitimleri iş yerlerinde yapılması esastır ancak, bazı projeler kapsamında atölyeler donatılmıştır. Merkezlere eğitim amaçlı küçük donatım araç-gereci alınabilir.

Deneklerin merkezde verilen mesleki teorik eğitimin süresini % 27,6 'sı yeterli bulurken, % 44.5'ise bu görüşe katılmadıklarını belirtmiştir. İçerik yeterli ancak süre az bulunmuştur. Buradan şu sonucu çıkarmak mümkündür. Programların içeriği yeterlidir ancak bu kısa sürede bütün konuların tamamlanamadığı anlaşılmaktadır. Bu amaçla çıraklık eğitimi iki gün okulda 4 gün işletme beceri eğitim olması görüşü ortaya çıkmaktadır.

Deneklerin % 42.1'i merkezlerin teknolojik yeniliklere sahip olduğu görüşünde olup % 33.9'ü ise merkezlerin yeniliklere sahip olmadığı kanaatindedir. Bazı bölgelerde, sanayi okullardan daha ileridedir. Buna göre Okullar teknolojik yeniliklerle donatılması gerekmektedir.

Deneklerin % 89.2'si merkezde eğitim verenlerin bilgilerinin yeterli olduğu, sadece % 6 oranındakiler ise yeterli olmadığını düşünmektedir. Eğiticilerin yeterli bilgi ve beceriye sahip oldukları bu oran ile pekiştirilmiştir.

Deneklerin % 65,4'ü merkezde verilen bilgilerin güncel olduğunu, % 17.8'nin ise güncel olmadığı kanaatindedir. Yenilenen öğretim programları ile program içerisindeki bilgilerin güncellendiği ve bunun da çıraklara yansıdığı görülmektedir.

Deneklerin % 74,6'sı iş yerinde uygulama imkanının yeterli olduğunu, % 13,7'sinin ise, iş yerinde uygulama imkanının yeterli olmadığı kanaatindedir. Bazı bölgelerde çalışan çırakların iş yerindeki uygulamalarında az da olsa yetersizliklerin olduğu belirlenmiştir.

Deneklerin % 80,2'si merkezde almış olduğu eğitimin işletmedeki çalışmalarına yardımcı olduğunu, sadece % 11,8'inin ise almış olduğu eğitimin işletmedeki çalışmalarına yardımcı olduğuna katılmadıklarını belirtmiştir. Merkezden edindikleri bilgilerin iş yerlerinde çalışmakta oldukları işleri yaparken yararlı olduğu ortaya çıkmıştır.

Deneklerin % 78,2'si iş yerindeki beceri eğitiminde çalışmalarının düzenli olarak kontrol edildiğini, % 8,8'i ise bu görüşe katılmadığını belirtmiştir. Merkezdeki öğretmen ve idarecilere iş yerinde beceri eğitimini kontrol etmeleri için görevler verilmekte, bu görevin ağırlıklı olarak yerine getirilmekte olduğu ortaya çıkmıştır.

Deneklerin % 75,2'si merkez-çırak-işletme işbirliğinin sağlandığını, % 10,6'sı ise bu görüşe katılmadığını belirtmiştir. Çıraklık eğitiminde çırak, merkez ve işletmenin yüklendiği birçok yükümlülükler bulunmaktadır. Tarafların uyum içerisinde koordineli olarak çalıştığı ortaya çıkmaktadır.

Deneklerin % 76,1'i çıraklık eğitiminde yapılan ölçme ve değerlendirmenin yeterli olduğunu, % 11,4'ise bu görüşe katılmadığını belirtmiştir. Ölçme ve değerlendirme için yeni bir çalışmanın yapılmasına gerek olmadığı ortaya çıkmıştır.

Deneklerin % 68,2'si almış olduğu eğitimin iş bulmalarını kolaylaştıracağını düşündüğünü, % 15,9'u ise bu görüşe katılmadığını belirtilmiştir.

Deneklerin % 78,6'sı merkezdeki eğitimlerinde işçi sağlığı ve güvenliği konularının yeterince anlatıldığını, % 12,4'ü ise bu görüşe katılmadığını belirtmiştir. Öğretim programlarının hepsinde işçi sağlığı ve güvenliği konuları bulunmakta olup buradaki sonuç bu konunun eğitim ve öğretimde yeterince işlendiğini göstermektedir.

Deneklerin % 70,3'ü merkezdeki eğitimin meslek için gerekli yeterlilikleri kazandıracak içeriğe sahip olduğunu belirtirken, % 16,2'si bu görüşe katılmadığını belirtmiştir.

Deneklerin 43,4'ü iş yerinde eğitim sınıfı /birimi olduğunu belirtirken, % 56,1'i bu görüşe katılmadığını belirtmiştir. 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'na ve Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliğine göre 10 ve daha fazla öğrenciye beceri eğitimi yaptıracak işletmelerin eğitim birimi kurma zorunluluğu bulunmaktadır.

Deneklerin % 76,6'sı aldığı eğitimin meslekte ilerlemesini sağlayacağını, % 15,8'i ise sağlamayacağı görüşünü belirtmiştir. Eğitimin kendilerine ilerleme sağlayacağını bilmeleri, bu eğitime isteyerek gelmelerini sağlamaktadır.

Deneklerin % 77,1'i aldığı eğitimin kendilerine ileride iş kurma olanağını sağlayacağını, % 12,3'ise bu olanağı sağlayamayacağını belirtmiştir . Çırakların ilerideki hedefleri kendi iş yerlerini kurma hedefleri olması ve bu eğitimin de, bunu sağladığına inanmaları, öğretim programlarının içeriğinin ve diğer faaliyetlerin bir bakıma yeterli olduğunun göstergesidir.

Deneklerin % 37,2'si merkezde ve iş yerinde bilgisayar kullanmakta olduğunu, % 57,1'ise kullanmadığını belirtmiştir. Çırakların ancak üçte birinin işyerinde ve merkezde bilgisayar kullandığını, bu konuda yapılması gerekenler olduğu ortaya çıkmıştır.

Deneklerin % 25,4'ü çıraklık ücretinin yeterli olduğunu belirtirken, % 60,3'ü ise ücretin yeterli olmadığını belirtmiştir . Asgari ücret halen ülkemizde oldukça düşük olduğundan çıraklara verilen ücrette asgari ücrete endeksli olduğundan ücret yetersiz kalmaktadır. Bu ücretin artırılması için çaba harcanmalıdır.

3308 sayılı yasanın 25'inci maddesinde “Aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere sözleşmenin akdedilmesi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık sigortaları hükümleri uygulanır” ifadesi yer almaktadır. Bu amaçla, çıraklar iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık sigortaları primleri devlet tarafından karşılanmaktadır, ancak bu süre emekliliğine sayılmadığından deneklerin 68'i yani % 53,5'i bu sürenin emekliliğe sayılmasını talep etmektedirler. Bunun sağlanması halinde çıraklık sistemi bir güvence altına alınacak ve önemi artacağı gibi çırakların sayısında da patlama olacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın sonucunda, mesleki eğitim merkezlerinde eğitim ve öğretimin kalitesinin artırılması için bazı öneriler belirlenmiştir. Bunlar; beden eğitimi dersi ile sosyal faaliyetlerin olması, okula CNC tezgahlarının alınması, daha fazla bilgisayar ve tasarım dersinin olması, her sınıfta projeksiyonun olması, haftalık ders yükünün artması, kılık kıyafetin serbest olması, teneffüslerin süresinin uzatılması (10 dakika olsun), eğitim süresinin iki gün 6 şar saat olması, okulda ileri teknoloji ekipmanlarının olması, mezun olduğunda meslek lisesi diploması verilmesi,

devamsızlık süresinin artması, aylıkların işe göre değişmesi, akşamları mobilya tasarımı konusunda eğitim verilmesi, eğitimin pazar günleri olmaması, bazı iş yerlerinin 6 gün işte çalıştırmaması, merkezde rehber öğretmen olması, okulda güvenlik önlemlerinin olması.

Yurt dışındaki yarışmalara katılımın sağlanması, çıraklara devlet tarafından ücret ödenmesi, öğle yemekleri verilmesi, köyden gelenlere servis verilmesi doktora rahatlıkla gidilebilmesi , öğle arası bir buçuk saat olması, merkez kantinlerinin çok pahalı olması sebebiyle merkez müdürlerince gerekli önlemlerin alınması.

KAYNAKLAR

1. İnternet : Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı “Türk Eğitim Sistemi” <http://sgb.meb.gov.tr> (2007- 2008/09).
2. Öztürk N., “İktisadi Kalkınmada Eğitimin Rolü”, *Sosyo Ekonomi*, (2005-1).
3. Devlet Planlama Teşkilatı, 2007-2013 Dokuzuncu Kalkınma Planı, *Resmi Gazete 28215 sayılı* (1 Temmuz 2006).
4. İnternet: Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun, *Resmi Gazete Kanun No: 3797, 30.4.1992* <http://mevzuat.meb.gov.tr/>.
5. Sağcan E., “Çıraklık Eğitiminin Tarihi Gelişimi”, *Ankara Üniversitesi-IVETA Bölgesel Konferansı Ankara*, (20-22 Ekim 2003).
6. İnternet: Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, “Tanıtım” <http://www.cygm.gov.tr> (2009).
7. İnternet: Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, “Çıraklık eğitiminin amacı ve önemi” <http://www.cygm.gov.tr> (2009).
8. Mesleki Eğitim Kanunu, *Resmi Gazete 19.06.1986 19139 (Değişik 29.06.2001 -4702 sayılı K/22)*.
9. Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği *Resmi Gazete 24804 3 Temmuz 2002*.
10. Kazu, I., “Çıraklık eğitim sisteminde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri (Elazığ ili; örneği)”, *Türkiye’de Yaygın Eğitimin Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu*, Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü Ankara, (11-12 Haziran 2007).
11. Aykaç N., “Türkiye’de ve bazı Avrupa Birliği Ülkelerinde mesleki teknik eğitim (Almanya, Fransa, İsviçre, İspanya, Yunanistan örneği)”, *M.E.D* . 155-156 (2002).
12. İnternet : Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, “Çıraklık eğitimi” <http://www.cygm.gov.tr> (2009).
13. İnternet : Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü “Kalfaların Ustalık Eğitimi” <http://www.cygm.gov.tr> (2009).
14. İnternet : Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü “Ustaların Usta Öğreticilik Eğitimi” <http://www.cygm.gov.tr> (2009).

EKLER

EK-1. Anket formu

**MOBİLYA VE DEKORASYON ENDÜSTRİSİNDE EĞİTİM GÖREN
ÇIRAKLARIN MESLEKİ EĞİTİM ALT YAPISINA İLİŞKİN SORUNLAR
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN TESPİTİ**

Bu araştırmanın amacı; Mesleki ve Teknik Eğitimde yer alan Mesleki Eğitim Merkezlerinin Ağaç İşleri (Mobilya ve Dekorasyon) Meslek alanı altındaki dallarda, eğitime katılan çırakların eğitim alt yapısının incelenmesi, sorunların tespit edilerek çözüm önerilerinin oluşturulmasıdır. Anketlerden elde edilecek bilgiler bilimsel amaçla kullanılacaktır. Bu nedenle adınızı belirtmenize gerek yoktur. Ankete vereceğiniz samimi ve doğru cevaplar araştırma bulgularının gerçeğe uygunluk derecesini yükseltecektir. Bu nedenle mümkün olduğunca her soruyu lütfen cevaplandırınız. Cevabınızı verirken size uygun seçenekle ilgili olan kısma (X) işareti koyunuz.

BÖLÜM I. MESLEKİ EĞİTİM HAKKINDA BİLGİLER

(Bkz. mesleki eğitim hakkında bilgiler tablosu için 44. sayfa.)

BÖLÜM II. KİŞİSEL BİLGİLER

21. Cinsiyetiniz ☐ 1. Kadın ☐ 2. Erkek
22. Yaşınız
23. Çalıştığınız kurumdaki konumunuz nedir?
☐ 1.Çırak ☐ 2. Kalfa ☐ 3. Usta
24. Mesleki Eğitim Merkezinde öğrenim görme sebebiniz nedir?
☐ 1. Kalfalık belgesi/sertifika almak için
☐ 2. Ustalık belgesi/sertifika almak için
☐ 3. Usta Öğreticilik belgesi/sertifika almak için
25. En son öğrenim gördüğünüz eğitim kurumu nedir?
☐ 1. İlkokul (5 Yıllık)
☐ 2. İlköğretim (8 yıllık)

EK- 1. (Devam) Anket formu

- ☐ 3. Normal Lise
- ☐ 4. Endüstri Meslek Lisesi
- ☐ 5. Turizm ve Otelcilik Meslek Lisesi
- ☐ 6. Anadolu Lisesi
- ☐ 7. Diğer (Lütfen belirtiniz).....

26. Hangi meslek dalında çalışıyorsunuz ?

- ☐ 1. Ağaç Oymacılığı
- ☐ 2. Ahşap Yat ve Tekne Yapımı
- ☐ 3. Doğramacılık
- ☐ 4. Mobilyacılık
- ☐ 5. Mobilya İskeletçilik
- ☐ 6. Üst Yüzey İşlemleri
- ☐ 7. Diğer (Lütfen belirtiniz).....

27. Mesleki eğitim merkezine devam etme nedeniniz nedir?

- ☐ 1. Meslek sahibi olabilmek/sertifika almak için
- ☐ 2. Aileme parasal yardım sağlamak için
- ☐ 3. Sevdiğim arkadaşlarımla olmak için
- ☐ 4. Boş zamanlarımı değerlendirmek için
- ☐ 5. Diğer (Lütfen belirtiniz).....

28 Meslek alanının adı sizce hangisi olmalıdır?

- ☐ 1. Ağaç İşleri Teknolojisi
- ☐ 2. Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Alanı
- ☐ 3. Ahşap Teknolojisi
- ☐ 4. Diğer (Lütfen yazınız).....

29. Ankette yer almayan, ancak çırağların eğitimindeki sorunlar ve çözüm önerileri konusunda belirtmek istediklerinizi lütfen yazınız.

EK- 1. (Devam) Anket formu

BÖLÜM I. MESLEKİ EĞİTİM HAKKINDA BİLGİLER

Mesleki Eğitim Hakkında Bilgiler	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1. Merkezde verilen teorik bilgiler yeterlidir.					
2. Merkezde verilen pratik bilgiler yeterlidir.					
3. Mesleki teorik eğitim süresi kısadır.					
4. Merkez yeni teknolojileri kazandırmakta yeterlidir.					
5. Merkez teknik donanım bakımından yeterlidir.					
6. Eğitim veren kişilerin bilgileri yeterlidir.					
7. Verilen bilgiler günceldir.					
8. İş yerinde uygulama imkânı yeterlidir.					
9. Almış olduğum eğitim işletmedeki çalışmalarına yardımcı oluyor					
10. İş yerindeki beceri eğitiminde çalışmalar düzenli aralıklarla kontrol ediliyor.					
11. Merkez-çırak-işletme işbirliği tam olarak sağlanmaktadır.					
12. Çıraklık eğitiminde yapılan ölçme ve değerlendirme yeterlidir.					
13. Aldığım eğitimin iş bulmamı kolaylaştıracağını düşünüyorum					
14. Eğitimlerde işçi sağlığı ve iş güvenliği konuları yeterince anlatılıyor					
15. Eğitim, meslek için gerekli yeterlilikleri kazandıracak içeriğe sahiptir					
16. İş yerimde eğitim sınıfı/ birimi vardır.					
17. Aldığım eğitim meslekte ilerlememi sağlamaktadır					
18. Aldığım eğitim, ileride iş kurma olanağını sağlamaktadır					
19. Merkezde ve iş yerimde bilgisayar kullanmaktayım					
20. Çıraklık ücretim yeterlidir.					

ÖZGEÇMİŞ

28 Mayıs 1953 tarihinde Kilis'te doğdu. İlkokulu ve Endüstri Meslek Lisesini Kilis'te tamamladı. Haziran 1974 döneminde Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nun Ağaç İşleri bölümünden mezun oldu.

11 Temmuz 1974 tarihinde Diyarbakır Endüstri Meslek Lisesi Ağaç İşleri bölümü öğretmenliğine atandı. 25 Şubat 1975 – 31 Ağustos 1976 tarihleri arasında yedek subay olarak askerlik görevini yaptı. 14 Eylül 1976 – 15 Şubat 1982 tarihleri arasında Sinop Endüstri Meslek Lisesi Ağaç İşleri bölümü öğretmeni ve atölye şefi olarak görev yaptı.

16 Şubat 1982 tarihinde Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne Şube Müdürü olarak atandı. 1 Kasım 1993 tarihine kadar, Genel Müdürlüğün çeşitli şubeleri ile Endüstriyel Okullar Projesi'nin satın alma uzmanı ve proje koordinatörlük görevlerini yaptı. Dünya Bankası Satın Alma ve Proje Yönetimi Uzmanlığı, Devlet Lisan Okulu Belgesi ve Avrupa Birliği Uyum Programı (ATAUM), kapsamında Uluslar Arası İlişkiler uzmanlığı sertifikası aldı.

1 Kasım 1993 – 31 Aralık 2000 tarihleri arasında, İstihdam ve Eğitim Projesi Teknik Danışmalık hizmetleri kapsamında, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) adına Türkiye İş Kurumunda, Yerel Satın Alma Uzmanı olarak çalıştı. ILO'dan Uluslararası Satın Alma Uzmanlığı Diploması aldı. 1 Ocak 2001- 15 Ekim 2002 tarihleri arasında Bakanlığımız Mesleki ve Teknik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Merkezine bağlı 6. Akşam Sanat Okulunda öğretmenlik, müdür yardımcılığı ve müdür vekilliği görevlerini yaptı.

25 Ekim 2002 - 02 Eylül 2004 tarihleri arasında Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğünde Program Şubesi Müdürlüğü görevini yaptı.

02 Eylül 2004 tarihinden itibaren Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğünde Çıraklık Eğitimi ve Kurullar Şubesi müdürlüğü görevini yapmaktadır.